

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.764/2016/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Vancsó Krisztina ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Szalainé dr. Szántai Katalin ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2016. március 4. napján kelt 27.P.20.580/2014/29. sorszámu ítélete ellen a felperes részéről 30. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 800.000,- (Nyolcszázezer) forintot és ennek 2013. december 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 480.000,- (Négyszáznolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2012. április 25-től 2013. december 10-ig előzetes letartóztatásban volt az alperesi bv-intézetben. A zárkában négy fogvatartottra kb. 4 m² mozgástér jutott.

Befogadásakor izületi problémái voltak, elhelyezését követően rövid időn belül nyakán és tarkóján gyulladásos szemölcsök jelentek meg. Emiatt számára 2012. augusztus 9-től – előbb többször meghosszabbítva, majd visszavonásig – napi fürdést engedélyeztek. Állapotának rosszabbodása következtében bőrgyógyászati szakrendelésre küldték, ahol 2012. július 25-én folliculitist állapítottak meg nála és kezelésére Zinerit krémet alkalmaztak. Ezek után több alkalommal is megjelent a szakrendelésen. A **(város 1 neve)**-i ... Kórház Bőrgyógyászati Rendelőintézetében rögzített 2012. szeptember 5-i státuszában a hajas fejbőr hátsó felszínén, a nyaki régióban sűrűn elhelyezkedő, follicularisan kialakult gyulladásos tünetek szerepelnek. A 2013. július 5-én ugyanitt elvégzett vizsgálat szerint a felperes „panasza egy éve kezdődött, a tarkótájon sűrűn, follicularisan elhelyezkedő elváltozás van, mely eredendően gyulladásos folyamatnak imponál, a folliculusnak

megfelelően vírusos szemölcsök láthatók”. Naponta történő tisztálkodást javasoltak egy hónapig, egyben gyógyszeres terápiát írtak elő. A háziorvosi szolgálat nála 2013. december 11-én dermatitist, valamint kevert szorongásos és depressziós zavart állapított meg, a tarkótájékon kiterjedt, összefolyó livid papulák miatt bőrgyógyászatra utalták. A **(város 2 neve)**-i bőrgyógyászat 2013. december 16-án gyulladáscsökkentő helyi és szisztémás kezelést kezdték meg follicularis bőr és bőr alatti ciszta miatt.

Fogvatartása alatt a kezelésen túl egész nap lehetősége volt bőrét hideg vízzel mosni, este meleg vízzel tudott tisztálkodni, az átmeneti jellegű szubjektív panaszok és a tünetek egy részének folyamatos fennállta érdemben nem nehezítette meg az előzetes letartóztatás elviselését.

A felperes állapota egy éve stagnál, lényeges változása valószínűleg már nem várható. A nyakszirt tarkótájon mutatkozó bőrelváltozás klinikailag feltehetően a folliculitis nuchaet követően kialakult maradványtünetnek felel meg.

A folliculitis folyamat pontos oka nem ismert, kialakulásában a bőrt ért sérülésnek, kóros immunválasznak tulajdonítanak elsősorban szerepet, emellett kialakulhatnak külső provokáló tényezők (baktériumok, páras meleg) hatására is. A bőrelváltozás okaként a rendszeres fürdés, tisztálkodás hiányának, a nagy melegnek, a magas páratartalomnak lehet provokáló szerepe.

A felperes szabadulását követően előterjesztette az alperesnél kárigényét, melyre az intézetparancsnok a 13/1996. (XII.23.) IM rendelet 1. § (2) bekezdése alapján – illetékesség hiányában – követelésének bíróság előtti előterjesztheségéről tájékoztatta.

A felperes keresetében 6.000.000,- forint és annak kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Indokolása szerint előzetes letartóztatása alatt őt az alperes nem megfelelő körülmények között helyezte el: mozgástere nem felelt meg az előírásoknak, a zárka koszos volt, csótánnal, poloskával fertőzött és bevonulásakor alapfelszerelésként szennyezett pokrócot, szivacsot, párnát kapott. Hozzátette, az elhelyezési körülmények hatására rövid időn belül kialakultak gyulladásos tünetei. Álláspontja az volt, mindezek kapcsán sérült az emberi méltósághoz, egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi joga. Keresete jogalapjaként az 1959. évi IV. tv. (rPtk.), a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet, valamint az 5/1998. (III.6.) IM rendelet vonatkozó előírásaira hivatkozott.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Véleménye szerint nem állnak fenn a nem vagyoni kártérítéshez szükséges általános és speciális törvényi feltételek. Ezzel összefüggésben kiemelte, a felperesnek fogvatartása nagyrésztében lehetősége volt a napi fürdésre és tisztálkodásra és mintegy 5 alkalommal járt bőrgyógyászati szakrendelésen, ahol megfelelő terápiás kezelésben részesült. Hivatkozott arra is, hogy az intézet egész területén rendszeresen rágcsáló- és rovarirtást végzett. Az, hogy esetleg ez nem járt teljes mértékben eredménnyel, nem értékelhető terhére annál is inkább, mert a jogszabályi előírásokhoz képest ezt több alkalommal elvégeztette. Utalt továbbá arra, hogy köteles befogadni a hozzá érkezőket, a nem elégséges mozgástér miatt egyetlen fogvatartott elhelyezését sem utasíthatja vissza. Hangsúlyozta, a jogszabály szerinti 10 m³ légtér és 4 m² mozgástér nem kötelező erejű abban az esetben, ha a bv-intézeti elhelyezetti fogvatartási létszám alapján az nem biztosítható. Hozzátette, a felperes nem jelölt meg olyan hátrányt, mely az alperes jogszabályba ütköző tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben merült volna fel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A rPtk. 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) bekezdésére, valamint a 84. § (1) bekezdés e) pontjára utalva kifejtette, a személyhez fűződő jog megsértése önmagában csak a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot, nem vagyoni kártérítés akkor igényelhető, ha a felperes bizonyítja olyan hátrány bekövetkeztét, amely nem vagyoni kárpótlást indokol. Ez a perbeli esetre vetítve azt jelenti, bizonyítania kell a nem megfelelő fogvatartási körülményeket, azt, hogy nem kapott megfelelő orvosi ellátást, betegsége az elhelyezési

körülményekkel, a rossz higiénias viszonyokkal okozati összefüggésben alakult ki. A kirendelt szakértő véleménye alapján nem találta azt megállapíthatónak, hogy a felperes bőrbetegsége az általa állított fogvatartási körülmények, illetőleg a nem elégséges orvosi kezelés miatt alakult volna ki. Rámutatott, a felperes számára a rendszeres tisztálkodás lehetősége a zárkában mindvégig adott volt, az érintett testtájék tisztán tartását hideg vízzel egész nap, meleg vízzel pedig reggelente elvégezhette, ezért a higiénias körülmények nem vezethettek a bőrelváltozás kialakulásához. A betegség kialakulásában nem tulajdonított jelentőséget a nagy melegnek, illetve a magas páratartalomnak sem. Ennek kapcsán kiemelte, a felperes személyes meghallgatásakor is úgy nyilatkozott, hogy ugyan befogadásának időszakában, áprilisban elég meleg volt, de nem gondolja, hogy ettől kapott volna bőrbetegséget. Véleménye az volt, nem is a felperes által hivatkozott egyéb körülmények – a mozgástér hiánya, a szennyezett alapfelszerelés, az élősködők elszaporodása – okozták betegségét.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek megfelelő döntés meghozatala érdekében. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját hangsúlyozta, a szakértői vélemény is arra utalt, hogy a fogvatartási körülmények okozhattak ilyen jellegű bőrbetegséget. Bizonyított, hogy bogarak, csótányok, poloskák lepték el a zárkákat, személyes felszerelése is koszos volt. Állítását alátámasztja, hogy az alperesi bv-intézetbe való bekerülésekor ízületi megbetegedésén kívül teljesen panaszmentes volt, majd egy héttel később jelentkeztek bőrpanaszai. Lényegesnek tartotta, hogy a kezelések hatására nem gyógyult meg, állapota nem javult, ami nyilvánvalóan a nem megfelelő elhelyezési körülményekre vezethető vissza.

Fellebbezésének kiegészítésében sérelmezte a mozgástér hiányát, véleménye szerint túlsúlyosságra hivatkozással az alperes felelőssége alól nem mentheti ki magát.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **részben alapos.**

Az ítélet tábla a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes fogvatartása alatt az alperes igazoltan 2012. június 25-én, szeptember 20-án, október 4-én, 2013. március 19-én, május 10-én, június 28-án és augusztus 29-én végeztetett rovar- és rágcsálóirtást.

A zárkákban elhelyezett takarók és szivacsmatracok átmosását évente végezte, a törölközők cseréje hetente, az ágyneműhuzatoké kéthetente történt. Ezt az ún. tisztacserét a fogvatartott – köztük a felperes is – aláírásával igazolta.

A zárkaablakok nyitva tartása nincs szabályozva, azt a fogvatartottak nyitják és csukják. Hőségriadó esetén a zárkaajtón lévő ételbeadó nyílás nyitva tartását rendelik el a jobb szellőztetés érdekében. Az alperesi bv-intézeti épület nyílászárói az építészeti sajátosságoknak felelnek meg.

A felperes kárigényének alapjaként a fogvatartásával összefüggésben őt ért sérelemre hivatkozott. Az ilyen kárigény alapját képező szervező-intézkedő tevékenységet az állam önálló jogi személyiségű, önálló felelősségű szervein keresztül fejt ki, ezért ha ennek során éri kár a károsultat, azt az adott szervvel – és nem az állammal – szemben érvényesítheti. Ennek oka, hogy az állam – az rPtk. 28. § (1) bekezdéséből következően – kizárólag a vagyoni jogviszonyok alapján tartozik kártérítési felelősséggel. Kártérítési felelőssége csak akkor vizsgálható, ha jogszabály kifejezetten így rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy helytállási kötelezettsége csak kivételesen, törvényben meghatározott esetekben érvényesül. A felperes által megjelölt tényállás mellett, a hivatkozott sérelem tekintetében viszont az állam helytállási kötelezettségét kimondó jogi szabályozás nem

létezik. Lényeges, hogy az állam mint absztrakt jogalany nem lépett közvetlen jogviszonyba a felperessel. A büntetés-végrehajtási tevékenységet az állam önálló jogalanyiséggal rendelkező szervein keresztül végzi, pontosan meghatározva feladataikat, szabályozva eljárásukat, utalva felelősségükre, ezért a perben érvényesített jogsértésért nem az állam, hanem a büntetés-végrehajtási intézet felel (hasonlóan: Kúria Pfv.IV.21.654/2015/11., Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.). Ez ugyanakkor azzal is jár, hogy a felelősség alól a büntetés-végrehajtási szerv nem mentesülhet arra hivatkozással, hogy bizonyos – a fogvatartás alatt is megtartott személyiségi jogok érvényesülését elősegíteni hivatott – szabályokat, előírásokat más, ugyancsak kötelező szabályoknak való megfelelés miatt nem tudott betartani. Ezek miatt a fogvatartottal közvetlen kártérítési jogviszonyba nem lépő állam – a már kifejtettek alapján – nem marasztható. A felperes éppen ezért kárigényét helyesen terjesztette elő a vele közvetlen jogviszonyban álló állami szervvel, az alperesi büntetés-végrehajtási intézettel.

A felperes követelésének jogalapjaként személyiségi jogainak megsértésére hivatkozott.

A rPtk. 75. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen – egyebek mellett – az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a testi épség, az egészség és az emberi méltóság megsértése. Főszabály szerint a személyiségi jog körébe tartozó bármely jog sérelmét eredményező magatartás jogellenes, amit azonban jogszabályi felhatalmazás kizárhat. A személyiségi jogában sértett személy a rPtk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban rögzített felróhatóságtól független, és a 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felróhatósági alapú szubjektív, kártérítési szankció alkalmazását igényelheti. Ez utóbbihoz bizonyítania kell az alperes felróható, jogellenes károkozását a rPtk. 339. § (1) bekezdésének megfelelően a 84. § (1) bekezdés e) pontjának utaló szabálya folytán. Mivel pedig a szabadságvesztés végrehajtása vagy a szabadság elvonásával járó egyéb fogvatartás a büntetés-végrehajtási szerveknek a közhatalom gyakorlása során kifejtett olyan intézkedő tevékenysége, amelyre az államigazgatási jogkörben okozott károkozás szabályait kell alkalmazni (BH 2001.319.), irányadó a rPtk. 349. § (1) bekezdése is.

Az alperes magatartásának megítélése kapcsán a következők kapnak lényeges szerepet:

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése szerint senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani.

Ezzel egyezően rendelkezik az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: EJEE) 3. cikke.

Az Európa Tanács Bizottsága, a CPT által a fogvatartottak számára meghatározott legkisebb mozgástér 4 m² kell legyen.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága számos ügyben, így a Szél kontra Magyarország (30221/06.), Kovács kontra Magyarország (15707/10.), a Hagyó kontra Magyarország (52624/10.), a Fehér kontra Magyarország (69095/10.), továbbá a Varga és mások kontra Magyarország ügyben megállapította, hogy a zsúfolt körülmények közötti fogvatartás nem tartja tiszteletben az alapvető emberi méltóságot, kimeríti az EJEE 3. cikkében tilalmazott embertelen és megalázó bánásmód fogalmát. Az EJEB túlszúfoltságnak tekinti, ha az egy fogvatartottra jutó személyes mozgástér kevesebb mint 3 m², ez megvalósítja az EJEE 3. cikkében meghatározott tilalom megsértését.

A 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet jogsértés időpontjában hatályos 137. § (1) bekezdése szerint a zárkában (lakóhelyiségben) elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítéltre lehetőleg 6 m³ légtér, és lehetőség szerint a férfi elítéltek esetén 3 m² mozgástér jusson.

Utóbb az Alkotmánybíróság 32/2014.(XI.3.) AB határozatában megállapította, hogy ez a rendelkezés nemzetközi szerződésbe és az Alaptörvénybe ütközik, ezért azt 2015. március 31-i

hatállyal megsemmisítette. Kifejtette, az EJEE-ben és az Alaptörvényben is szabályozott embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmából az az absztrakt követelmény vezethető le, hogy a többszemélyes zárkában fogvatartottak részére biztosított élet-, illetve mozgástérnek minden esetben el kell érnie azt a minimális mértéket, amely biztosítja számukra az emberi méltósághoz való alapjoguk sérelme nélküli elhelyezésüket valamely büntetés-végrehajtási intézetben. E minimális élet-, illetve mozgástér biztosítása nélkül ugyanis olyan túlsúfoltság jön létre, amely megakadályozza az érintettekkel való, emberhez méltó és őket adottságaiktól függetlenül megillető bánásmódot, így embertelen, megalázó bánásmódnak, büntetésnek minősül. Több döntésében a Kúria is úgy foglalt állást, hogy személyhez fűződő jogot sért, ha a jogszabályban meghatározott fogvatartási körülményeket az előírt minimális mozgástér biztosításával nem teszik lehetővé a fogvatartott számára (Kúria Pfv.IV.21.778/2010/4., Pfv.IV.22.372/2011/9.).

Az perbeli esetben tényként állapítható meg, hogy az alperes a felperes fogvatartásának 594 napos időtartama alatt nem biztosította számára a minimális nagyságú mozgástérrel. Kétségtelen, hogy az adott időszakban irányadó IM rendelet szövegezéséből nem lehet levezetni, hogy az előírt mozgástér minden körülmények között kötelező biztosítani, az ismertetett további jogszabályokból és a joggyakorlatból azonban egyértelmű, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtása nem sértheti a fogvatartott emberi méltóságát, az emberséges bánásmódhoz való jogát. A büntetés-végrehajtási intézetekben a zárkákban a megfelelő, egy főre jutó mozgástér biztosításának elmaradása viszont embertelen, megalázó bánásmódot jelent, amire a szabadság megszerzése elvonása sem hatalmazza fel a végrehajtó szervet. A fogvatartott jogainak korlátozása nem terjedhet addig, hogy egyéb személyiségi jogai is sérüljenek, erre a jogszabályi felhatalmazás – ami egyébként az ilyen jellegű jogsérelmet kizárná – nem vonatkozik.

A fentiekben kifejtettek szerint megállapítható, hogy a felperes elhelyezésének során megvalósított jogsértés önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére. Tehát az alperes eljárása jogszabálysértő volt, ami a felperesnek kárt okozott, ezért a kártérítési felelősség alól akkor mentesülhet, ha eljárása nem volt felróható.

Az alperes e körben az intézmény objektív körülményeire, a befogadás kötelezettségéből adódó zsúfoltságra hivatkozott.

Az IM rendelet 1. § (1) bekezdése szerint a rendelet a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásából a büntetés-végrehajtási szervezetre háruló részletes feladatokat határozza meg. Amennyiben a büntetés-végrehajtási intézet az IM rendeletben meghatározott, a fogvatartás során irányadó kötelezettségét nem teljesíti, azzal felróható magatartást tanúsít. A büntetés-végrehajtási intézményben az alperes kötelezettsége a jogszabályok betartása, a fogvatartott megfelelő elhelyezéséről való gondoskodás, ezért a felperest az intézményben ért sérelem miatt kártérítési felelősséggel tartozik (Kúria Pfv.IV.21.654/2015/11., Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.). Ez alól pusztán a létszámkorlát nélküli befogadási kötelezettségre hivatkozással – az utóbbi időben kialakult joggyakorlat szerint – nem mentesülhet akkor sem, ha a felperes fogvatartásának időszakában hatályos, a szabadságvesztés és előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet csak igen szűk körben teszi lehetővé a befogadás megtagadását. Mivel az állam a büntetés-végrehajtási szerveken keresztül látja el a fogvatartással kapcsolatos feladatait, a büntetés-végrehajtási intézetek felelősséggel tartoznak a befogadási kötelezettségből adódó túlsúfoltság miatt előállott személyiségi jogsérelmekért.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontján keresztül érvényesülő Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában

beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az ítéletábra ennek szem előtt tartásával, a Pp. 206. § (3) bekezdése szerint mérlegelte a peradatokat, a jogsértés súlyát, a túlsúlyolt körülmények között viszonylag hosszabb tartamú fogvatartást. Mindezek alapján megítélése szerint az így elszenvedett hátrányokkal arányban álló nem vagyoni kártérítés összege 800.000 forint. Ezt meghaladóan a felperes kártérítési igénye megalapozatlan, mert nem adott elő és nem igazolt olyan hátrányokat, amelyek magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megítélését tennék indokolttá.

A felperes további kárigénye kapcsán állította, hogy az alperesi bv. intézetben – a nem vitatott írás ellenére – ágyi poloska csípéseket szenvedett el, emiatt sérült a rPtk. 76. §-ában nevesített testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga, amivel összefüggő kártérítési igényét fogvatartása alatt az alpereshez nem jelentette be, arra szabadulását követően került sor. Az alperes károkozó magatartását a rossz higiéniai körülményekre, valamint a nem megfelelő kezelésre vezette vissza.

A káresemény bekövetkeztekor hatályban volt, a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. (Bvtvr.) 25. § (1) bekezdés b) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt elhelyezését, ételmezését, ruházatát és – ha e törvény másként nem rendelkezik – a hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását. Az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő ételmezésére, egészségügyi ellátására (36. § (1) bekezdés a) pont).

A perben nem vitatott tény, hogy volt ágyi poloska a felperes zárkájában, tehát az alperes nem biztosította a jogszabályban előírt higiéniai követelményeket. Mivel pedig ezzel okozati összefüggésben a felperest – igazoltan – immateriális hátrány is érte, az alperesnek a kártérítési felelősség alóli mentesüléséhez azt kellett bizonyítania, hogy az élősködő-mentesítés érdekében folytatott eljárásával és a károsult megfelelő kezelésével eleget tett az általános elvárhatósági mércének.

A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.3.) NM rendelet kötelezővé teszi – az alperesre is kiterjedően – a fertőző betegségek terjedésének megelőzését. A 36. § (1) bekezdésének előírása szerint a fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi szempontból káros rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint a rágcsálók és egyéb állati kártevők megtelepedésének és elszaporodásának megakadályozásáról, ártalmuk megelőzéséről, távoltartásukról, rendszeres irtásukról gondoskodni kell. Ide tartozik az ágyi poloska elleni védekezési kötelezettség is, melynek keretében – megtelepedésének és elszaporodásának megelőzése érdekében – évente legalább két alkalommal irtószeres kezelést kell végezni minden olyan helyen, ahol a lakók gyakorta cserélődnek (4. sz. melléklet 5. e) pont).

A rendszeresen, évente több ízben megrendelt és igazoltan elvégzett ágyi poloska irtások dokumentált ténye megfelelően igazolja, hogy az alperes az NM rendeletnek eleget tett, gondoskodott – a felperes zárkájában is – az élősködő-mentesítésről. Ezzel a perben sikerrel bizonyította, hogy etekintetben úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, következésképpen a felperes ezzel összefüggésben állított kárának bekövetkezésében felróhatóság nem terheli. Az, hogy az alperes a higiéniai követelményeknek sem tudott kellőképpen eleget tenni, nem a személyében rejlő okra vezethető vissza, ezért az esetlegesen nem megfelelő higiéniai körülmények miatt sem állapítható meg felróhatóság az oldalán (hasonlóan: Fővárosi Ítéletábra 2.Pf.21.700/2012/8.). Lényeges, hogy a büntetés-végrehajtási intézet sajátos jellege kizárja azt a lehetőséget, hogy az ágyi poloskák elpusztulásához szükséges teljes időtartamra az intézetet

kiürítsék, ez pedig a vegyi védekezés hatékonyságát csökkentő tényező, ami ugyancsak nem róható az alperes terhére. Az alperesnek tehát a felelősség alóli mentesüléshez nem a poloskairtás sikerességét kellett bizonyítani, hanem azt, hogy az élőködőirtás megszüntetése érdekében az elvárhatósági mércének megfelelő magatartást tanúsított, e kötelezettségét pedig teljesítette.

A perben elkészült aggálytalan orvosszakértői véleményből megállapítható, hogy a felperes – jelzései alapján – minden alkalommal a megfelelő szintű, kellő gyakoriságú orvosi ellátásban részesült, amit az egészségügyi dokumentáció is alátámaszt, és indokolt esetben bőrgyógyászati szakrendelésre is beutalták. Az alkalmazott kezelések ugyancsak adekvátak voltak. Az alperes tehát a felperes kezelése során is úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezért az ezzel összefüggő kártérítési felelősség alól sikerrel mentette ki magát (Ptk. 339. § (1) bekezdés). Hangsúlyozza az ítéletábra a fellebbezési érveléssel szemben, hogy az alperesnek nem az a kötelezettsége, hogy orvosa a tünet alapján nyomban helyes diagnózist állítson fel és azonnal meg is gyógyítsa a beteget, hanem az, hogy a tudomány állásához igazodóan kezelését elősegítse. Azt a felperes sem vitatta, hogy az alperes a felállított orvosi diagnózisok alapján elrendelt kezelési utasításoknak megfelelően járt el, ebben mulasztás nem terheli és a kezelések sikeréhez szükséges tisztálkodási lehetőséget is biztosította a felperes számára.

Ezen túl az alperes a zárkákban elhelyezett takarók és szivacsmatracok átmosásáról évente gondoskodott, a törölközők cseréjét hetente, az ágyneműhuzatokét kéthetente végezte, ezzel is elősegítve a megfelelő higiénias körülmények biztosítását. Ennek tényét maga a felperes is aláírásával igazolta. Az alperesi magatartás megfelelt az intézetparancsnok 54-5/30/2011. számú intézkedésnek, ezzel az elvárhatósági zsinórmértéknek.

A zárkaablakok nyitva tartására szabály nincs, azt a fogvatartottak maguk nyithatják és csukhatják. Nem alapos tehát a felperes érvelése ateckintetben, hogy a zárkában a szellőztetés hiányából adódó meleg vagy magas páratartalom okozhatta betegségét. Ez nem zárja ki azt, hogy ezek a provokáló tényezők hozzájárulhattak a bőrelváltozásokhoz, azonban ennek kapcsán nincs olyan alperesi mulasztás, mellyel okozati összefüggésben a felperest kár érte volna. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a felperes betegségével kapcsolatos állításait sem az orvosi dokumentációk, sem a lefolytatott bizonyítás eredményeként beszerzett okiratok nem támasztják alá, ahogy a másodfokú eljárásbeli (1/2014. (VI. 30.) PK vélemény) bizonyítékok sem. Etekintetben a rPtk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési feltételek alapvetően hiányosak.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

A felperes fellebbezése részben (12%) eredményesnek bizonyult, ezért az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviselővel összefüggő költségének viselésére, melyet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetékkülönbözet a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2017. február 10.

Dr. Kiss Gabriella s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

